

Valstybinio audito ataskaita

VALSTYBĖS ĮMONĖS IGNALINOS
ATOMINĖS ELEKTRINĖS EKSPLOATAVIMO
NUTRAUKIMO FONDO 2016 METŲ
ATASKAITŲ RINKINIO TEISINGUMAS BEI
LĖŠŲ IR TURTO VALDYMO, NAUDOJIMO
IR DISPONAVIMO JAIS TEISĖTUMAS

2017 m. rugsėjo 29 d. Nr. FA-2017-P-20-3-6-1

TURINYS

<u>IŽANGA</u>	<u>3</u>
<u>AUDITO REZULTATAI</u>	<u>4</u>
1. <u>Finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai teisingi</u>	<u>4</u>
2. <u>Fondo lėšų valdymo ir kontrolės sistema turi trūkumų</u>	<u>5</u>
3. <u>Eksploatavimo nutraukimo finansavimo trūkumas išlieka</u>	<u>6</u>
<u>REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS</u>	<u>7</u>
<u>PRIEDAI</u>	<u>9</u>
Audito apimtis ir metodai	9

IŽANGA

Audito tikslas ir apimtis

Vadovaudamiesi Valstybės kontrolės įstatymu ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu, atlikome Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo 2016 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių bei lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo auditą. Auditas atliktas pagal Valstybinio audito reikalavimus, tarptautinius audito standartus ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausomos nuomonės dėl fondo finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių pareiškiamos audito išvadoje. Audito apimtis ir taikyti metodai išsamiau aprašyti priede „Audito apimtis ir metodai“ (9 psl.).

Fondo paskirtis

Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondas yra išteklių fondas, kuris laikomas atskiru viešojo sektoriaus subjektu¹. Fondo tikslas² – kaupti lėšas ir pagal Seimo patvirtintą atitinkamų metų fondo lėšų sąmatą naudoti fondo įstatyme numatytiems poreikiams finansuoti. Fondo lėšos kaupiamos atskiroje Lietuvos Respublikos valstybės išdo sąskaitoje³. Fondo steigėja yra Lietuvos Respublikos Vyriausybė, valdytoja – Lietuvos Respublikos energetikos ministerija, administratorė – valstybės įmonė Energetikos agentūra⁴. Fondo veikloje taip pat dalyvauja fondo taryba, Lietuvos Respublikos finansų ministerija, priemonių vykdytojai⁵. Sprendimą dėl lėšų skyrimo priemonių įgyvendinimui finansuoti priima fondo valdytojas, atsižvelgdamas į fondo tarybos rekomendacijas⁶. Finansų ministerija tvarko fondo lėšų įplaukų ir išmokų apskaitą bei investuoja laikinai laisvas fondo lėšas⁷. VĮ Energetikos agentūra vertina priemonių vykdytojų pateiktas paraiškas gauti fondo lėšų, atlieka priemonių įgyvendinimo priežiūrą ir lėšų naudojimo kontrolę. Priemonės vykdytojas yra atsakingas už priemonės vykdymą, kuriam skirta fondo lėšų priemonei įgyvendinti.

Fondo finansinės ataskaitos sudaromos vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymu ir Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartais⁸, o fondo lėšų sąmatos vykdymo ataskaita sudaroma pagal Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisykles⁹. Fondo metinių ataskaitų rinkinys ne vėliau kaip iki kitų metų kovo 15 dienos teikiamas Vyriausybei, kuri, pritarusi ataskaitų rinkiniui, teikia jį Seimui ne vėliau kaip iki spalio 10 dienos¹⁰.

¹ LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (2015-11-17 įstatymo Nr. XII-2028 redakcija), 2 str. 19 d.

² VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo nuostatai, patvirtinti LR Vyriausybės 2002-04-17 nutarimu Nr. 536 (2008-07-23 nutarimo Nr. 745 redakcija), 3 p.

³ LR valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymas, 2001-07-12 Nr. IX-466 (2006-06-22 įstatymo Nr. X-710), 4 str. 1 d.

⁴ Ten pat, 2006-06-22 įstatymo Nr. X-710, 2013-12-23 įstatymo Nr. XII-737 redakcijos, 2 str.

⁵ VĮ Ignalinos atominė elektrinė, VĮ Radioaktyviųjų atliekų tvarkymo agentūra, AB „Energijos skirstymo operatorius“.

⁶ LR valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymas, 2001-07-12 Nr. IX-466 (2006-06-22 įstatymo Nr. X-710), 5 str. 3 d.

⁷ Ten pat, 5 str. 4 d.

⁸ LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212, 19 str. 2 d.

⁹ LR finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

¹⁰ LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (2013-12-03 įstatymo Nr. XII-637), 32 str. 6 ir 9 d.

AUDITO REZULTATAI

1. FINANSINIŲ IR BIUDŽETO VYKDYMO ATASKAITŲ RINKINIAI TEISINGI

1. Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo 2016 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų išskrypimų nenustatėme.

Nuo 2014 m. pagrindinis audituojamo fondo pajamų šaltinis yra lėšos, gautos už Ignalinos AE parduotą turtą. Jos kasmet sudaro tik apie 2 mln. Eur ir yra gerokai mažesnės nei ankstesniais laikotarpiais (fondas 2009 m. gavo 14 mln. Eur, lėšų likutis metų pabaigoje buvo 70,4 mln. Eur, o 2016 m. pabaigoje liko 2,2 mln. Eur¹¹). Pažymėtina, kad Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimas finansuojamas ne tik iš Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo, bet ir iš Europos Sąjungos finansinės paramos, kitos tarptautinės finansinės paramos lėšų, taip pat VĮ Ignalinos atominės elektrinės nuosavų ar skolintų lėšų, valstybės biudžeto lėšų, todėl Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo, kaip atskiro viešojo sektoriaus subjekto¹², finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniai neparodo tikro ir teisingo vaizdo apie lėšų gavimą iš įvairių finansavimo šaltinių ir jų panaudojimą. Vyriausybė, siekdama užtikrinti saugų ir sklandų Ignalinos AE eksploatavimo nutraukimo procesą ir sušvelninti neigiamus šio proceso socialinius ir ekonominius padarinius Ignalinos AE regionui, patvirtina Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstitucinį veiklos planą, apimančią visus minėtus finansavimo šaltinius. Todėl atsiskaitymas už šiame plane numatytų tikslų, uždavinių, priemonių ir asignavimų šioms priemonėms įgyvendinti panaudojimą pateiktą visą informaciją apie Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimą. Atsižvelgus į nurodytas aplinkybes, manome, kad reikalavimas¹³ sudaryti Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo, apimančio tik vieną nereikšmingą finansavimo šaltinį, atskirą metinių ataskaitų rinkinį yra perteklinis. Todėl Finansų ministerija turėtų išanalizuoti finansinės atskaitomybės rengimo teisinę aplinką, įvertinti šio fondo, kaip viešojo sektoriaus subjekto, atskirų finansinių ataskaitų sudarymo būtinybę ir poreikį ir siūlyti priimti atitinkamus pokyčius lemiančius sprendimus. Tai leistų supaprastinti buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės procesą, o tokio fondo, koks yra šiuo metu, duomenis pakaktų atskleisti Energetikos ministerijos finansinių ataskaitų rinkinyje, kuris vėliau konsoliduojamas į valstybės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinį.

¹¹ Iki antrojo elektrinės bloko sustabdymo 2009 m. pagrindinę fondo įplaukų dalį sudarė Ignalinos AE atskaitymai nuo pajamų, gautų už parduotą elektros energiją.

¹² LR viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas, 2007-06-26 Nr. X-1212 (2015-11-17 įstatymo Nr. XII-2028 redakcija), 2 str. 19 d.

¹³ Ten pat, 32 str. 6 d.

2. FONDO LĖŠŲ VALDYMO IR KONTROLĖS SISTEMA TURI TRŪKUMŲ

2. Audito rezultatai parodė, kad fondo lėšų planavimo ir jų panaudojimo kontrolės sistema yra nepakankama, nes:

- nustatėme atvejus, kai priemonių vykdytojų paraiškose ateinančių metų finansavimui ir jų prieduose¹⁴ pateikta informacija nepagrindžia prašomo lėšų dydžio, nepateikti lėšų poreikio skaičiavimai. Manome, kad tokiais atvejais VĮ Energetikos agentūra ir fondo taryba neturi galimybių tinkamai atlikti paraiškų vertinimą ir patvirtinti optimalų lėšų priemonėms vykdyti dydį. Planuojant fondo išlaidų sąmatą turi būti vadovujamasi fondo lėšų finansų kontrolės taisyklėmis¹⁵, kurios nurodo, kad administratorius patikrina, ar planuojama įgyvendinti priemonė yra reikalinga, ar lėšų poreikis jai įgyvendinti yra pagrįstas. Nei šiose taisyklėse, nei fondo nuostatų įgyvendinimo taisyklėse¹⁶ iš esmės nedetalizuotas pateikiamų duomenų turinys ir neaprašyti priemonių vykdytojų paraiškų vertinimo procedūrų metodai.
- nustatėme, kad fondo administratorius priemonės vykdytojui skirtų fondo lėšų patikras atlieka formaliai. Patikrinimai atliekami pagal patikros vietoje lape iš anksto nurodytus klausimus, susijusius su viešųjų pirkimų vykdymu, pateiktų dokumentų patikrinimu, priemonės finansavimu. Tačiau patikros lape užpildytas klausimynas nepagrindžia patikros rezultato – jame nėra išsamios informacijos apie priemonių įgyvendinimo rizikas, į kurias buvo atsižvelgta atsirenkant dokumentus, kad būtų įvertinti patikros kriterijai ir nenurodomos patikrintų fondo lėšų sumos. Atsižvelgdamas į priemonių įgyvendinimo riziką, fondo administratorius pagal nuostatų įgyvendinimo taisykles¹⁷ turi patikrinti ne mažiau kaip 25 procentus fondo lėšų, skirtų priemonės vykdytojui priemonėms įgyvendinti.

Siekiant, kad fondo lėšos būtų planuojamos ir naudojamos rezultatui pasiekti, Energetikos ministerija turėtų išanalizuoti nustatytus vidaus kontrolės trūkumus ir priimti sprendimus, užtikrinančius vidaus kontrolės sistemos veikimą.

3. Nustatėme, kad dalis fondo lėšų priemonei „Kompensuoti AB „Energijos skirstymo operatorius“ negautas pajamas 2015 m. balandžio–gruodžio mėn. taikant 20 procentų mažesnę elektros energijos tarifą, 2016 m. taikant 10 procentų mažesnę elektros energijos tarifą Ignalinos AE regiono gyventojams“ buvo panaudota ne pagal numatytą paskirtį. Audito metu patikrinę 2015 m. II ketv. ir 2016 m. IV ketv. duomenis¹⁸, nustatėme atvejų (2015 m. II ketv. – 7, 2016 m. IV ketv. – 13), kai elektros tarifo nuolaida buvo taikoma ne tik Ignalinos AE regiono (Zarasų ir Ignalinos r. ir Visagino m. savivaldybių) gyventojams. Taip pat ji buvo taikoma Vilniaus ir Panevėžio apskričių gyventojams, be to, nustatėme atvejų (2015 m. II ketv. – 295, 2016 m. IV ketv. – 294), kai nuolaida buvo taikoma komerciniams vartotojams (ūkininkams, švietimo (mokymo) įstaigoms, religinėms bendruomenėms). Atrakreipiame dėmesį, kad galimi atvejai, kai juridiniams asmenims, perkantiems elektros energiją

¹⁴ Priemonių aprašuose ir vykdymo išlaidų sąmatos projektuose.

¹⁵ LR energetikos ministro 2011-02-10 įsakymas Nr. 1-30 „Dėl valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo lėšų finansų kontrolės taisyklių patvirtinimo“ (2013-12-04 įsakymo Nr. 1-2321 redakcija), 19 p.

¹⁶ LR energetikos ministro 2011-08-18 įsakymas Nr. 1-207 „Dėl valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo nuostatų įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“.

¹⁷ Ten pat, 61 str.

¹⁸ Pagal 2016-04-06 sutartį Nr. 8-17/S-6/12400/260564 priemonės vykdytojas fondo administratoriui turi pateikti fondo lėšų panaudojimą pagrindžiančių dokumentų kopijas.

per atskirtas sąskaitas, taip pat gali būti taikomi buitinių vartotojų tarifai ir tarifų planai¹⁹, tačiau jie nepriskiriami tikslinės priemonės grupei ir elektros tarifo nuolaida jiems neturi būti taikoma. Pažymėtina, kad tokie atvejai nebuvo analizuojami / nustatomi. Taigi fondo administratorius, atsižvelgdamas į nustatytus faktus, turėtų patikrinti AB „Energijos skirstymo operatorius“ pateiktą ataskaitų duomenis, nustatyti ir susigrąžinti ne pagal paskirtį panaudotų fondo lėšų sumą.

3. EKSPLOATAVIMO NUTRAUKIMO FINANSAVIMO TRŪKUMAS IŠLIEKA

4. Pagal Galutinį Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo planą²⁰ numatoma eksploatavimo nutraukimo darbus užbaigti 2038 metais, o bendra prognozuojama kaina (įskaitant infliaciją ir rizikas) sudaro 3 377 mln. Eur. Europos Sąjunga iki 2013 metų pabaigos uždarymo darbams skyrė 1 113,4 mln. Eur, o 2014–2020 metų laikotarpiu įsipareigojo skirti dar 450,8 mln. Eur. Iš Lietuvos nacionalinių finansavimo šaltinių (valstybės biudžeto, VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo, VĮ Ignalinos atominės elektrinės nuosavų lėšų) iki 2016 m. gruodžio 31 d. darbams finansuoti panaudota 147,6 mln. Eur²¹. Todėl darbams užbaigti iki eksploatavimo nutraukimo trūksta 1 665,2 mln. Eur.

Eksploatavimo nutraukimas yra Lietuvai išskirtinė finansinė našta, neatitinkanti šalies dydžio ir ekonominio pajėgumo, todėl atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo efektyvus ir sėkmingas įgyvendinimo finansavimas yra bendra Lietuvos Respublikos ir Europos Sąjungos institucijų atsakomybė. Energetikos ministerija informavo²², kad Lietuva, atsižvelgdama į Stojimo akto 4-ojo protokolo nuostatas²³, sieks gauti tinkamą Europos Sąjungos finansinę paramą eksploatavimo nutraukimo darbams finansuoti ateinančiais finansiniais laikotarpiais. Turėtų būti dedamos visos pastangos ieškant papildomų finansavimo šaltinių, priešingu atveju bus sutrikdytas galutinio eksploatavimo nutraukimo plano įgyvendinimas, o finansinė našta teks Lietuvos gyventojams.

Rekomendacijų įgyvendinimo priemonės ir terminai pateikti ataskaitos dalyje „Rekomendacijų įgyvendinimo planas“ (7 psl.).

¹⁹ Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos 2016-11-29 nutarimas Nr. 03-398 „Dėl AB „Energijos skirstymo operatorius“ elektros energijos persiuntimo paslaugos kainų ir jų taikymo tvarkos, visuomeninių elektros energijos kainų ir jų taikymo tvarkos bei išmaniųjų elektros skaitiklių diegimo pilotinio projekto elektros energijos kainos ir jų taikymo tvarkos paskelbimo“, 12–14 ir 24 p.

²⁰ LR energetikos ministro 2014-08-25 įsakymas Nr. 1-230 „Dėl galutinio Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo plano patvirtinimo“.

²¹ LR energetikos ministerijos 2017-07-25 raštas Nr. (6.44-06E)3-1429 „Dėl 2016 metų neapibrėžtųjų įsipareigojimų sumų tikslinimo“.

²² Ten pat.

²³ Protokolo Nr. 4 dėl Ignalinos atominės elektrinės Lietuvoje (OLL236, 2003923) 3 str. nurodyta: „Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimas <...> yra ilgalaikė, šalies dydžio ir ekonominio pajėgumo neatitinkanti finansinė našta Lietuvai“ ir kad „Sąjunga, solidarizuodamasi su Lietuva, teikia adekvačią papildomą Bendrijos paramą eksploatavimo nutraukimui ir po 2006 metų“. Be to, „paskesnių Finansinių perspektyvų laikotarpiu tęsiamos Ignalinos programos bendri vidutiniai asignavimai turi būti tinkami“.

REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data
1.	Siekiant supaprastinti buhalterinės apskaitos ir atskaitomybės procesą, išanalizuoti valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo finansinės atskaitomybės rengimo teisinę aplinką, įvertinti šio fondo kaip viešojo sektoriaus subjekto atskirų finansinių ataskaitų sudarymo būtinybę ir poreikį bei prireikus siūlyti priimti atitinkamus pokyčius lemiančius sprendimus.	Finansų ministerija	Atsižvelgiant į tai, jog 2017 m. I-II ketvirtį buvo atlikta fondų, tarp jų ir valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo analizė ir į tai, kad 2017 m. rugsėjo 21 d. raštu Nr. (6.3-01)-6K-1705760 buvo kreiptasi į Energetikos ministeriją dėl šio fondo kaip viešojo sektoriaus subjekto atskirų finansinių ataskaitų sudarymo poreikio, tolimesni veiksmai būtų: 1. Įvertinti Energetikos ministerijos pateiktus argumentus dėl fondo atskirų ataskaitų poreikio ir pasiūlymus dėl teisės aktų tobulinimo. 2. Esant Energetikos ministerijos pritarimui, inicijuoti teisės aktų pakeitimus.	2018 m. III ketv.
2.	Siekiant užtikrinti pakankamą fondo lėšų planavimo procesą, patikslinti paraiškų teikimo ir vertinimo tvarką: nurodyti detalesnį duomenų pateikimą ir jų išsamesnį vertinimą.	Energetikos ministerija	Įvertinti ir patikslinti fondo lėšų planavimo (paraiškų gauti finansavimą iš fondo teikimo bei jų vertinimo) tvarką, nurodytą Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo nuostatų įgyvendinimo taisyklėse, patvirtintose LR energetikos ministro 2011 m. rugpjūčio 18 d. įsakymu Nr. 1-207, ir (ar) kituose dokumentuose.	Iki 2017 m. gruodžio 31 d.
3.	Siekiant, kad fondo lėšos būtų naudojamos rezultatui pasiekti, patikslinti fondo lėšų naudojimo kontrolės mechanizmą.	Energetikos ministerija	Įvertinti ir patikslinti fondo lėšų naudojimo kontrolės mechanizmą, nurodytą Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo lėšų finansų kontrolės taisyklėse, patvirtintose LR energetikos ministro 2011 m. vasario 10 d. įsakymu Nr. 1-30, ir (ar) kituose dokumentuose.	Iki 2017 m. gruodžio 31 d.
4.	Įmtis priemonių, kad būtų grąžintos AB „Energijos	Energetikos ministerija	Energetikos ministerijos sprendimu pavesti VĮ	Iki 2017 m. spalio 1 d. / per 5 d. d.

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai*	Rekomendacijos įgyvendinimo ir informavimo apie įgyvendinimą data
	skirstymo operatorius“ ne pagal paskirtį 2016 metais panaudotos fondo lėšos.	VĮ Energetikos agentūra	Energetikos agentūrai, kaip fondo administratoriui, išieškoti 2016 m. ne pagal tikslinę paskirtį AB „Energijos skirstymo operatorius“ panaudotas gautas fondo lėšas, grąžinant jas į tarp Energetikos ministerijos, VĮ Energetikos agentūros ir AB „Energijos skirstymo operatorius“ 2016 m. balandžio 6 d. sudarytoje sutartyje Nr. 8-17 / S-6 / 12400 / 260564 nurodytą sąskaitą. Nustatyti 2016 m. ne pagal tikslinę paskirtį AB „Energijos skirstymo operatorius“ panaudotą fondo lėšų sumą ir išieškoti ją.	nuo sprendimo pavesti VĮ Energetikos agentūrai išieškoti ne pagal tikslinę paskirtį panaudotas fondo lėšas priėmimo dienos Iki 2017 m. gruodžio 31 d.
<p>Atstovai ryšiams, atsakingi už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:</p> <p>Finansų ministerijos Audito, apskaitos ir nemokumo valdymo departamento Pelno nesiekiančių subjektų apskaitos skyriaus vyr. specialistė Ieva Drėgviene, tel. (8 5) 219 9393, el. p. ieva.dregviene@finmin.lt</p> <p>Energetikos ministerijos Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo skyriaus vedėja Asta Žalnieriūtė, tel. 8 706 64 780, el. p. asta.zalnieriute@enmin.lt</p>				

Valstybės kontrolierius

Arūnas Dulkys

Auditas atliktas, vykdant 2016-10-18 pavedimą Nr. P-20-3

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:

Inga Arlauskienė (grupės vadovė iki 2016-12-13), Giedrė Danisevičiūtė (grupės vadovė nuo 2016-12-14), Giedrė Piktelytė.

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
 „Valstybės įmonės Ignalinos atominės
 elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo
 2016 metų ataskaitų rinkinio teisingumas bei
 lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir
 disponavimo jais teisėtumas“
 priedas

Audito apimtis ir metodai

Audito tikslas:

- įvertinti VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo 2016 metų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomas nuomones;
- įvertinti fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2016 metais teisėtumą.

Auditas atliktas:

- pagal Valstybinio audito reikalavimus²⁴, tarptautinius audito standartus²⁵ ir tarptautinius aukščiausiųjų audito institucijų standartus²⁶;
- siekiant gauti pakankamą užtikrinimą, kad finansinėse ir biudžeto vykdymo ataskaitose nėra reikšmingų iškreipimų, o fondo lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojama jais teisėtai. Visiškai užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų audito ir vidaus kontrolės apribojimų bei to fakto, kad netikrinome visų (100 proc.) ūkinių operacijų, ūkinių įvykių ir sudarytų sandorių.

Audito apimtis ir metodai	
Audito apimtis	
Audituotos finansinės ir biudžeto vykdymo ataskaitos	Fondo 2016 metų finansinių ataskaitų rinkinys: finansinės būklės, veiklos rezultatų, pinigų srautų ir grynojo turto pokyčių ataskaitos bei finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas, parengti pagal 2016 m. gruodžio 31 d. duomenis. Fondo 2016 metų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys: lėšų sąmatos vykdymo 2016 m. gruodžio 31 d. ataskaita ir jos aiškinamasis raštas.
2016 metų pradžios ir pabaigos turto ir atitinkamai finansavimo sumų, įsipareigojimų ir grynojo turto likučiai	Turto bei atitinkamai finansavimo sumų ir grynojo turto likutis, kaip nurodyta finansinės būklės ataskaitoje, 2016 metų pradžioje buvo iš viso 5 439,2 tūkst. Eur, pabaigoje – 2 235,2 tūkst. Eur.
2016 metais gautos įplaukos ir patirtos išlaidos	Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pradžioje – 5 062,9 tūkst. Eur. Fondas gavo 2 163,2 tūkst. Eur įplaukų, iš jų: <ul style="list-style-type: none"> 1 749,8 tūkst. Eur lėšų gauta už VĮ Ignalinos atominės elektrinės parduotą turtą; 172,1 tūkst. Eur palūkanos už Vyriausybės vertybinius popierius; 241,2 tūkst. Eur kitos lėšos.

²⁴ LR valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl Valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo“.

²⁵ Tarptautinės buhalterijų federacijos Tarptautinių audito ir užtikrinimo standartų valdybos išleisti tarptautiniai audito standartai (Lietuvos audito rūmų išversti į lietuvių kalbą). Prieiga per internetą <http://lar.lt/www/new/page.php?326>.

²⁶ Finansinio audito (1000–1810 TAAIS) ir atitikties audito (4000 TAAIS) standartai. Prieiga per internetą <http://www.vkontrolė.lt/page.aspx?id=350>.

Audito apimtis ir metodai	
	<p>Fondas patyrė 5 013,7 tūkst. Eur išlaidų, iš jų:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ 578,1 tūkst. Eur VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo techniniams projektams įgyvendinti; ▪ 2 401,3 tūkst. Eur VĮ Ignalinos atominės elektrinės sustabdytų blokų priežiūrai ir fizinei saugai užtikrinti; ▪ 1 750,0 tūkst. Eur neigiamiems socialiniams ir ekonominiams VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo padariniams Lietuvos Respublikos Ignalinos atominės elektrinės regione sušvelninti; ▪ 202,3 tūkst. Eur VĮ Ignalinos atominės elektrinės radioaktyviosioms atliekoms, įskaitant panaudotą branduolinį kurą, tvarkyti, saugoti ir laidoti; ▪ 71,7 tūkst. Eur VĮ Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo administravimo išlaidoms padengti; ▪ 10,2 tūkst. Eur kitos išlaidos. <p>Lėšų likutis ataskaitinio laikotarpio pabaigoje – 2 212,4 tūkst. Eur.</p>
Veikusios pavaldžios, kontroliuojamos ir konsoliduojamos įstaigos	Fondas neturi pavaldžių, kontroliuojamų ar konsoliduojamų įstaigų.
Audito apimties apribojimai	Audito apimties apribojimų nebuvo.
Svarbiausios audito sritys ir jose atliktos procedūros	
2016 metų ataskaitų rinkinio duomenys	
<p>Atlikus fondo veiklos, apskaitos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys – pajamos už VĮ Ignalinos atominės elektrinės parduotą turtą ir sąnaudos priemonėms vykdyti. Šiose srityse reikšmingo iškraipymo rizika nenustatyta, o atlikus procedūras įvertintas pajamų už šios valstybės įmonės parduotą turtą ir su jomis susijusių ūkinių operacijų bei sąnaudų priemonėms vykdyti ūkinių operacijų registravimas apskaitos registruose (laiku, teisinga verte, esant tinkamiems pagrindžiamiesiems dokumentams, tinkamose sąskaitose).</p> <p>Įvertintas bendras ataskaitų rinkinio pateikimas, struktūra ir turinys, įskaitant atskleidimą, ir tai, ar šiose ataskaitose pateikti pagrindžiantys sandoriai ir įvykiai taip, kad atitiktų viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus, o biudžeto vykdymo ataskaitose – išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių reikalavimus.</p>	
Fondo lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais 2016 metais teisėtumas	
<p>Atlikus fondo veiklos ir vidaus kontrolės sistemų tyrimą, nustatytos svarbiausios audito sritys – įplaukos ir išlaidos. Šiose srityse reikšmingos neatitikties rizikos nenustatyta. Fondo biudžeto vykdymo srityje įvertinome fondo biudžeto planavimo, lėšų surinkimo ir naudojimo atitiktį teisės aktuose nustatytiems reikalavimams (konkretūs teisės aktai nurodyti toliau).</p>	
Teisės aktai	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lietuvos Respublikos valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo įstatymas. ▪ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2015-02-09 nutarimas Nr. 137 „Dėl Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo tarpinstitucinio veiklos plano patvirtinimo“. ▪ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2002-04-17 nutarimas Nr. 536 „Dėl Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo nuostatų patvirtinimo“. ▪ Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-05-09 nutarimas Nr. 531 „Dėl Nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės ir savivaldybių turto pardavimo viešuose prekių aukcionuose tvarkos aprašo patvirtinimo“. ▪ Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2011-08-18 įsakymas Nr. 1-207 „Dėl Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės eksploatavimo nutraukimo fondo nuostatų įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“.

Audito apimtis ir metodai	
	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2014-01-30 įsakymas Nr. 1-14 „Dėl lėšų, gautų už valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės parduotą turtą, pervedimo“. ▪ Valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės generalinio direktoriaus 2014-04-28 įsakymas Nr. ĮsTa-112 „Dėl Nereikalingo arba netinkamo (negalimo) naudoti valstybės įmonės Ignalinos atominės elektrinės turto pardavimo viešuose prekių aukcionuose tvarkos aprašo tvirtinimo“. ▪ Lietuvos Respublikos 2016 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas. ▪ Lietuvos Respublikos finansų ministro įsakymais patvirtinti Viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartai. ▪ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2014-12-16 įsakymas Nr. 1K-461 „Dėl Išteklių fondų biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio sudarymo taisyklių patvirtinimo“.

Šaltinis: Valstybės kontrolė